

berøve sig Livet; de talløse Ydmygelser, hun havde i Vente, maatte jo blive uudholdelige. Men hun vidste med sig selv, at hun ikke turde. Hun kunde kun græde, og det gjorde hun, indtil Træthed og Afmagt ogsaa bragte Graaden til at høre op for kun med Mellemrum at vende tilbage i lange, krampagtige Suk. Endelig rejste hun sig fra sin ubekvemme Stilling og satte sig atter i Lænestolen med Hovedet bøjet tilbage, hun var saa udmattet efter det heftige Smertensudbrud, at hendes Hænder rystede. Saa gav hun sig til at overveje sin Stilling. Hun kunde gaa til Frøken Stenberg og bede hende lære sig Skræddersyning, hun kunde bo hos hende, hjælpe hende og tjene sit Brød ved sine Hænders Gerning, sine Hænder, disse fine, hvide Hænder, der aldrig havde kunnet bekvemme sig til noget grovt Arbejde. Men Tusinder var jo henviste dertil, og de var baade glade og tilfredse. Saa blev hun træt af at tænke fast og sluttet – viljeløst lod hun Fantasien raade, og Billeder drog uhindret forbi hendes indre Blik, som de kom af sig selv:

Sidde Sommer og Vinter, Dag ud, Dag ind som en fattig, venneløs gammel Jomfru! Hun vidste, hvilken Medlidenhed hun havde næret for den gamle Frøken Stenberg, hvilken Beklemthed hun havde følt ved Tanken om hendes triste, glædeløse Liv, hvor den mindste Begivenhed blev af Vigtighed, den ubetydeligste Forandring epokegørende. Og Frøken Stenberg var dog trods alt dette tilfreds, thi hun havde næppe ventet sig mere, medens hun selv! – Sidde saaledes om Søndagen, naar den, der er ene, altid føler sig mest forladt, og se ud i den tomme Gade med de toppede Brosten, hvorimellem Græsset skød op. Se Folk gaa til Kirke i deres pæne Tøj, glade over Fridagen i et Liv fuldt af Slid og Arbejde fra Mandag til Lørdag; se Mødrene sende deres Børn ud paa Gaden, det ene efter det andet, sæbevaskede, med rene Forklæder og stive, nystøgne Kjoler for at nyde Søndagen, som de bedst kunde. Og det var det, man kaldte en Idyl.

En stærkere og stærkere Træthed overfaldt hende, Reaktionen efter Ophidselsen. Hun kunde jo lade staa til, lade hver Dag sørge for sig selv, lade alt gaa, som det bedst kunde, slet ikke bekymre sig for Fremtiden – i Øjeblikket havde hun jo Klæder og Husly, oven i Købet Udsigt til Aftensmad. Ja, det kunde hun jo – opgive Modstanden, resignere – det sværeste af alt at lære – resignere!

(1884)

af Constance Ring

Amalie Skram

Constance følte et rasende Had til Ring. Dette skøgeagtige, svigefulde Mandfolk, hvis Undskyldninger og Forsikringer hun havde nedladt sig til at høre paa, som hun havde havt ondt af og var begyndt af fatte Tillid til.

Denne usle Stakker af et Menneske vilde ganske sikkert paa ny be om Tilgivelse; han vilde ligge paa sine Knæ og ta Gud til Vidne paa, at det var hende, han elsked, og at det andet ingen Ting betød. Uvilkaarlig knytted hun Hænderne.

Du gode Gud og Fader for en Lykke det var, at hun havde faaet Sandheden at

Paul G.

vide; hun kunde lade sig se. Naar hun nu bar det, Hun stod og grun- der til – det var h- ham.

I febrilsk Hast Trappen, men slag i et af Hjørnehuse Vej op over den ga- en skinnende Me- Kontortid 9-10 og Hendes Knæ skjæl – det var som Sjø-

Hun løfted Haa- sige? Hun prøved

maatte jo blive uuden kunde kun græde, raaden til at høre op e Suk. Endelig rejste stolen med Hovedet asudbrud, at hendes . Hun kunde gaa til kunde bo hos hende, sine Hænder, disse noget grovt Arbejde. og tilfredse. Saa blev en raade, og Billeder lv:

g, venneløs gammel or den gamle Frøken a hendes triste, glædd, den ubetydeligste alt dette tilfreds, thi : saaledes om Søndad i den tomme Gade Folk gaa til Kirke i Arbejde fra Mandag ene efter det andet, r for at nyde Søndayl.

onen efter Ophidsel- elv, lade alt gaa, som blikket havde hun jo det kunde hun jo - - resignere!

Paul Gauguin: Syende kvinde, 1880.

vide; hun kunde ha trykket Alettes Haand af Taknemmelighed.

Naar hun nu bare vidste, hvorledes det var, man bar sig ad for at faa Skilsmisse. Hun stod og grunded over det, med Hænderne foldet i hinanden. Præst maatte der til - det var hun paa det rene med, - saa var det jo bedst, hun skyndte sig til ham.

I febrilsk Hast tog hun Tøjet paa. Hun skjalv af Angst for at møde Ring i Trappen, men slap uhindret frem. Hurtig gik hun ned over Gaden. Pastoren boed i et af Hjørnehusene paa Holbergs Plads. Snart var hun ved Maalet og fandt sin Vej op over den gasbelyste Trappe. Paa Entrédøren i anden Etage var der anbragt en skinnende Messingplade, og paa denne læste hun: F.B. Huhn, Sognepræst, Kontortid 9-10 og 4-5. Saa var han vel ikke hjemme eller tog i alt Fald ikke imod. Hendes Knæ skjælved, og Hjertet slog saa haardt, at hun kjendte det op i Svælget; - det var som Sjælen vilde ud af hende for hvert Aandedrag, hun tog.

Hun løfted Haanden for at ringe, men lod den atter synke, - hvad skulde hun sige? Hun prøved at lave en Begyndelse, men Hjernen nægted at gøre Tjeneste,

svigefulde Mandfolk, g til at høre paa, som

aa ny be om Tilgivel- ut det var hende, han ed hun Hænderne. ie faaet Sandheden at

Tankerne gled fra hende. Hun havde en Fornemmelse af, at inde i Hodet gik noget rundt, uafslutelig rundt, det var derfor hun ikke kunde huske, hvad Ordene hed. -- Bare disse Hammerslag i den venstre Side vilde gi sig lidt -, de maatte jo overdøve Lyden af hendes Stemme - eller kvæle den indvendig fra. --- Endelig, ganske mekanisk trykket hun paa Ringeapparatet og veg forskrækket tilbage for Virkningen. En heftig Angst greb hende. Blodet fo'r i jagende Hast frem og tilbage fra Hjertet til Hodet. Et Øjeblik tænkte hun paa at flygte; hun tog et samlende Greb i sine Kjoleskjorter og vilde sætte ned over Trapperne, men saa hørte hun nogen komme, vendte sig derfor hurtig om og blev staaende.

Med en Stemme, hvis tørre, tynde Klang syntes aldeles fremmed, spurgte hun, om Pastoren var hjemme.

"Nej -" blev der svaret i en uvis Tone.

Constance følte sig lettet, og med Lettelsen fulgte en Smule Mod.

"Tar han ikke imod paa denne Tid?" spurgte hun.

Pigen betragtede hende med et undersøgende Blik.

"Jeg skal høre med Fruen -" sa hun lidt nølende og gik nogle Skridt, hvorpaa hun kom tilbage:

"Tør jeg kanske be om Deres Kort."

Angsten slog igjen sin Klo i Constance, men hun følte sig paa en Maade under Pigens Kommando.

"Jeg har intet," stammede hun, "- sig at en Dame - mit Navn er Fru Ring."

En dæmpet Hvisken af Stemmer naaede ud til hende, hun hørte tydelig: "Jo, det ser ud til at være vigtigt -" derpaa Skridt, som fjernede sig, saa de samme Skridt, som nærmede sig, saa en kort Besked, hvorpaa Pigen kom tilbage og sa: "Værsgo."

Straks efter stod hun inde ved Døren i et lidet Værelse, fuldpakket af Bøger i store Reoler, med et smaamønstreret Gulvtæppe og en Mængde fælmede Kanavasbroderier rundt omkring paa Stoler, Puder, Skamler og Pibebrætter. Oppe ved Vinduet til venstre stod et Skrivebord bedækket af Aviser, Papirer og andet. Stuen var fuld af Tobaksrøg, og i Ovnene brændte det med en stærk, durende Lyd.

Constance saa det altsammen som gennem en Taage. Pastorens Stemme naaede til hendes Øren fra en umaadelig Afstand.

"Værsgo Frue, behag at ta Plads -" sa den venlige gamle Herre og satte en Stol til Rette foran Gyngestolen, hvorfra han havde rejst sig.

Straks efter hørte Constance med Forundring nogen sige: "Jeg ber om Undskyldning, fordi jeg ulejliger Dem, det er ikke Deres Kontortid" - hun kunde ikke begribe, at det var hende selv, som havde talt.

"Aa, jeg ber, Frue, jeg ber, - jeg er med Glæde til Tjeneste, men der er saa mange, som søger mig i alle Slags Ærinder, - det er nødvendigt at begrænse sig. - En skal jo ogsaa ha Tid til sine Prækener -"

Constance bevægede sig urolig paa Stolen uden at svare, og Pastoren la Mærke til, at hun saa saa besynderlig ud.

"Har De noget specielt paa Hjerte, Frue," sa han deltagende, "er der noget, jeg kan hjælpe eller vejlede Dem med?"

Hans hjertelige Tone virkede godt paa Constance, hun holdt et Øjeblik Lomme-tørklædet for Øjnene for at samle sig, og sa saa fast:

"Jeg er k

Pastoren

"Aa nej d

næsten bed

"Jo, det t

De være sa

"Først m

Sjælesørger

Embedsmar

"Men det

faa mig fra

"Men hv

og Himlens

"Jeg ønsk

der end sæt

tabte den d

"Husk, at

"Det er m

i Folder son

"Det mer

"Og desu

nervøst om

"Jo, Frue,

slippe fra et

adskille."

"Men De

raabte Cons

"De er sn

bet er af Gu

over Brudep

nes Uværdig

verens Sakr

mest ubodfa

"Men Skil

Tone.

"Det er f

"Moses og

"Atter et l

saa længe vi

Moses, saa v

hvad han sig

det, bladed l

Constance

mens han læ

udenomgaae:

e i Hodet gik
, hvad Ordene
, de maatte jo
— — Endelig,
ket tilbage for
frem og tilba-
g et samlende
saa hørte hun

, spurgte hun,

id.

kridt, hvorpaa

. Maade under

r Fru Ring.”
delig: ”Jo, det
samme Skridt,
sa: ”Værsgo.”
ket af Bøger i
iede Kanavas-
ter. Oppe ved
g andet. Stuen
ende Lyd.
Stemme naaede

g satte en Stol

ber om Und-
— hun kunde

nen der er saa
begrænse sig.

ren la Mærke

der noget, jeg

eblik Lomme-

”Jeg er kommen for at sige Dem, at jeg vil skilles fra min Mand.”

Pastoren gjorde en Bevægelse som efter et Stød.

”Aa nej da, Frue, sig ikke det — jeg vilde ikke høre det for meget godt,” sa han næsten bedende.

”Jo, det er min faste og urokkelige Vilje” — hun saa ham lige i Ansigtet. — ”Vil De være saa god at sige mig, hvorledes jeg skal bære mig ad —”

”Først maa jeg høre, hvilke Grunde De har, og dernæst er det min Pligt som Sjælesørger og Medmenneske, selvfølgelig ogsaa i Medfør af min Stilling som kirkelig Embedsmand, at formane Dem til at afstaa fra Deres sørgelige Forehavende.”

”Men det vil være aldeles frugtesløst, Hr. Pastor, ingen menneskelig Magt kan faa mig fra det,” sa Constance rolig.

”Men hvad Mennesker ikke formaar, det kan dog maaske han, som er Jordens og Himlens Herre. — Ikke sandt, Frue, De ønsker ikke at staa ham imod —”

”Jeg ønsker at skilles fra min Mand,” vedblev hun heftigere, — hvem og hvad der end sætter sig imod det.” Hun snurrede Muffen rundt mellem Hænderne og tabte den derved paa Gulvet.

”Husk, at der staar skrevet —” begyndte han.

”Det er mig lige meget, hvad der staar skrevet,” afbrød hun ham og trak Panden i Folder som én, der vil til at storgælde.

”Det mener De ikke, Frue —” formanede Pastoren.

”Og desuden, Skilsmisse strider ikke imod Guds Bud,” vedblev hun og greb nervøst om de Eggetræes Armstykker paa Stolen, hun sad i.

”Jo, Frue,” afbrød han hende med mild Stemme. ”Eller hvorledes vil De kunne slippe fra et Ord som dette: hvad Gud har sammenføjjet, skal Menneskene ikke adskille.”

”Men De vil da vel ikke sige, at det er Gud, som sammenføjer alle Ægtefolk,” raabte Constance.

”De er smittet af Tidens Vantro, Frue! Guds Veje er ikke vore Veje. Ægteskab er af Gud; naar Herrens Tjener foran Guds Alter udtaler Indstiftelsesordene over Brudeparret, saa er det Herrens eget bindende Ord, der har lydt. Ægtefolkenes Uværdighed borttager ikke et Fnug af Institutionens Hellighed, ligesom Nadverens Sakramente ligefuldt er Kristi Legeme og Blod, om det end nydes af de mest ubodfærdige.”

”Men Skilsmisse er dog tilladt mellem de Kristne,” sa Constance i en ophidset Tone.

”Det er for Hjerternes Haardheds Skyld, husk hvad Moses sa til Jøderne.”

”Moses og Jøderne kommer ikke os ved,” afbrød hun.

”Atter et Tegn paa Vantro. — Saa længe Herrens Menighed eksisterer i Verden, saa længe vil Mose Lov komme os ved. — Men siden De ikke vil bøje Dem for Moses, saa vil De dog maaske lade Frelserens Ord faa Indpas i Deres Hjerter. Hør hvad han siger om Ægtefolk.” Han greb Testamentet, som laa opslaaet paa Bordet, bladede lidt i det og gav sig til at læse Matthæus 19. Kap. 5. til 10. Vers.

Constance havde Møje med at beherske sig saa vidt, at hun kunde sidde stille, mens han læste. Det brændte i hendes Tindinger og susede for hendes Øren. Dette udenomgaaende Snak harmed hende. Hun vidste i sin inderste Sjæl, at det, hun

vilde, var Ret, det var heller ikke for at spørge derom, hun var kommen. At forsøge paa at standse hende var en lumpen Handling, det var at gjøre sig meddelagtig i Svineriet, hun var flygtet fra.

"Der staar det jo netop, at Skilsmisse er tilladt," sa hun, da Præsten la Bogen bort; hendes Øjne gnistred, og Stemmen brast af Sindsbevægelse.

"Ja, for Hors Skyld, men ogsaa ene derfor," svarte han med en apostolisk Haandbevægelse.

"Det er ogsaa netop derfor, jeg vil skilles —," sa hun.

Pastor Huhn bøjede sig forover med et pludselig Kast af Hovedet.

"Hvad siger De! Arme, arme Frue, — skulde det være muligt, skulde det virkelig være muligt —"

Den dybe Medlidenhed i hans Tone naaede helt ind til den Streng i Constances Hjerter, der ikke kunde røres ved, uden at den gav Gjenlyd. Med en hurtig Bevægelse slog hun Hænderne for Ansigtet og hulkede saart [smertefuldt].

"Stakkels Frue, græd De blot, græd ud, rigtig ud, det letter det sorgbetyngede Sind. — At tænke sig, at sligt skal foregaa i Herrens Menighed. — Ak ja, Menne-skenes Synder er bleven saare store iblandt os."

"Men er De nu ogsaa vis paa, at De ikke dømmer paa en blot og bar Mistanke?" spurgte han, da Constance igjen var bleven rolig.

"Ja, for det er en forfærdelig Anklage, De rejser imod Deres Mand, Frue," skyndte han sig at tilføje, da han saa hendes utaalmelige Hovedrysten.

"Om han ogsaa kan ha Skinnet stærkt imod sig," vedblev han, "det kan være fejlt. Kvinder er tilbøjelige til Skinsyge, og Skinsyge er det samme som at være slagen med Blindhed." — Pastorens Tone lød med ét opirret, som om han sad og forsvarede sig.

"Vor Tjenestepige venter et Barn, som er, ja, — som er hans —" afbrød hun ham.

Det gav et Sæt i ham; han stirrede et Øjeblik paa hende med maalløs Forskrækkelse.

"Langmodigheds Gud, hvad maa Du ikke se paa," han sukkede hen for sig og foldede Hænderne. "— Hvad maa dit Faderhjerter ikke lide! — Og De er vis paa," vendte han sig til Constance, "at der ingen Fejltagelse er mulig?"

"Hun har selv sagt mig det —" var Svaret.

"Du store Tid, for en Fordærvelse —" mumlede Præsten og bevægede Fingrene, som om han toed sine Hænder.

"Det er da vist ikke saa ualmindeligt, efter hvad jeg har hørt," sa Constance og saa hen for sig med et tomt Blik.

"Nej, nej, Frue — saadan maa De ikke tale, det røber en sædelig Depravation [fordærvelse] i Tankegangen, som i sin inderste Grund er ukristelig."

"Men naar det nu er sandt! At det forholder sig slig er da vel mere ukristeligt end at vide og sige det."

"Men man maa ikke tabe Troen paa det gode, Frue. Bevar dit Hjerter frem for alt det, der bevares — staar der skrevet."

Pastor Huhn faldt i Tanker. Constance sad stille og ventede paa, at han skulde tale.

"Dette er en svær Tugtelse, Frue," begyndte han efter en Stunds Forløb; hans

Vilhelm Hammen

Stemme var mild
Sjæls evige beds

Hun flyttede sig

"Ja, det er han

"men det er dog

Constance tav

"Værer barm

"De mener, jeg
udfordrende.

"Ja, Frue, sa
skab."

"Det er ikke

ar kommen. At
jøre sig meddel-

ræsten la Bogen
d en apostolisk

let.
kulde det virke-

ng i Constances
en hurtig Bevæ-
dt].
t sorgbetyngede
Ak ja, Menne-

bar Mistanke?"

s Mand, Frue,"
ysten.
, "det kan være
ne som at være
i om han sad og

ifbrød hun ham.
alløs Forskræk-

d hen for sig og
De er vis paa,"
,

væged Fingrene,

sa Constance og

lig Depravation
elig."
mere ukristeligt

Hjerte frem for

a, at han skulde

ds Forløb; hans

Vilhelm Hammershøi: *Ung pige, der syr*, 1887.

Stemme var mild og formanende, "nu gjælder det, at De lar den blive til Deres Sjæls evige bedste."

Hun flytted sig urolig paa Stolen.

"Ja, det er haardt for Kjød og Blod, det, Gud forlanger af os –" vedblev han, "men det er dog det eneste, som kan skaffe Fred i vore Sjæle" –

Constance taug fremdeles; Præsten betragted hende opmærksomt.

"Værer barmhjertige, ligesom eders Fader i Himlen er barmhjertig."

"De mener, jeg skal tilgi ham," raabte hun, og hendes Holdning blev pludselig udfordrende.

"Ja, Frue, saa stor Grund De end kan ha, – De bør ikke bryde Deres Ægteskab –"

"Det er ikke mig, som bryder, – det har *han* besørget!"

"En kristen Kvinde forlader aldrig sin Mand. – De vil nok ha den kolde Retfærdighed paa Deres Side, men ikke den Kjærlighed, der tilgiver alt, taaler alt, tror alt, haaber alt. – Tro mig, det er saligt at tilgive" –

"Det er foragteligt, oprørende, umoralsk," udbød hun, dirrende af Harme.

"Tænk, om vor Herre vilde svare os saaledes, naar vi kom og bad om Naade," sa Pastor Huhn med et stille Smil og i en Tone, som om han nu havde fundet det rette Ord. "Tænk, om han i vor sidste Stund, naar vi raabte til ham om Tilgivelse for et helt Livs Synd, vilde gjøre med os efter Fortjeneste –"

"Men de to Forhold kan jo slet ikke sammenlignes," sa Constance i en heftig Tone. "– For det første er der jo intet Ægteskab mellem Gud og Menneskene, og for det andet er det jo ham selv, som har skabt os, som vi er."

"De forfærder mig, Frue – De bespotter Gud i Deres syndige Tale." Det lød strengt.

"Bespotter man Gud ved at sige, hvad der er sandt?" spurgte hun og rejste sig.

"Vantroens Aand taler ud af Dem," han rysted modfaldent sit Hode, "paa Dem vil mine Formaninger vistnok være spildt – Dem kan kun Gud hjælpe. – Jeg har gjort, hvad der er min Pligt, og foreholdt Dem at vise kristelig Mildhed og Overbærenhed, – naar De ikke vil lade Dem lede af Skriftens Ord, saa har jeg ikke mere at sige."

"Men sig mig, Hr. Pastor," sa Constance med dybere Stemme, "hvis det nu var en Mand, hvis Hustru stod i Begreb med at føde et Barn, som f.Eks. hans Kontorbud var Fader til, vilde De saa ogsaa komme med dette: Ingen kristen Mand forlader sin Hustru?" Hun saa paa ham med et næsten fjendtligt Blik.

"Her er Forholdet forskjelligt. – Naar en Kvinde falder paa dette Omraade, røber det en saa stor Fornedrelse, en saa dyb moralsk Fordærvelse, at hendes Nærværelse i Hjemmet maa anses for besmittende."

"Ja, man er nu saa vant til at høre det, men jeg tror ikke længer paa dette med denne store Forskel," sa Constance trodsigt.

Pastor Huhn slog ud med Haanden og saa ud, som om han ventede, hun vilde gaa.

"Vil De saa sige mig, hvad jeg har at gjøre?" spurgte hun og tog sin Muffe.

"De behøver blot at skrive en Ansøgning, eller faa én til at gjøre det for Dem, og sende mig den, saa skal jeg paategne, at det lovbealede Mæglingsforsøg har været frugtesløst, og saa – – Ja, jeg skal med Fornøjelse ekspedere den videre for Dem."

Hun takked og sa Farvel.

"Vor Herre være hos Dem og gjøre Dem sagtnodig og ydmyg af Hjertet, saa at hans Vilje maa fuldbyrdes," sa Præsten med bekymret Mine.

"God Nat, Frue!"

Han fulgte hende ud og lukked Entrédøren efter hende.

(1885)

af Frök

August Stri

Förord

I föreliggande d utan endast att människor skul mig gripas av et problemet om samre², man elk tog detta motiv händelsen gjord ty ännu gör de mycket mer en

utvecklade, så i skådespel livet kallas känslor, ut. Detta att hj kunna motstå k mycket känslig dande, och fram det ondas avhjä det icke något släkt, som får k största behag⁸, vill avhjälpa de äter rovfågeln, idiotisk att blot eller gör det ga

Att mitt sorg starka som de f och glatt intryc som stått för lä intryck såsom i

Man förebråd om man fordrar teaterdirektören vara fänig¹³ och eller idiotism. J ning är att få v men ett lärorik